

PEADIREKTOR

OTSUS

26.10.2006 nr 45-KO

Koondumisele nr 23/2006 AS Levira, AS Starman ja Eesti Digitaaltelevisiooni AS loa andmine

Koondumine

02.10.2006.a. esitasid AS-i Levira ja AS-i Starman esindajad Konkurentsiametile koondumise teate, mille kohaselt, vastavalt 20.09.2006.a. AS-i Levira ja AS-i Starman vahel sõlmitud Eesti Digitaaltelevisiooni AS-i asutamislepingule, moodustatakse uus ühine ettevõtja. Vastavalt 20.09.2006.a. AS-i Levira ja AS-i Starman vahel sõlmitud aktsionäride lepingule hakkavad asutajate osalused ühises ettevõtjas jagunema sellisel, et AS-ile Levira kuulub 34% ja AS-ile Starman 66%. Aktsionäride lepingus sätestatud otsuste vastuvõtmise kord (v.a juhatuse otsused) ei võimalda kummagi aktsionäri ühepoolset otsustamist. Tehingu tulemusel omandavad AS Levira ja AS Starman ühise valitseva mõju Eesti Digitaaltelevisiooni AS-i üle konkurentsiseaduse (edaspidi KonkS) § 2 lg 4 tähenduses. Seega on tegemist koondumisega KonkS § 19 lg 2 sätestatud viisil.

Konkurentsiamet avaldas 03.10.2006.a. AS Levira, AS Starman ja Eesti Digitaaltelevisiooni AS koondumise teate saamise kohta teate väljaandes "Ametlikud Teadaanded". Asjast huvitatud isikud nimetatud koondumise kohta arvamusi ja vastuväiteid ei esitanud.

Koondumise osalised

KonkS § 20 p 3 järgi on koondumise osalised füüsilised isikud või ettevõtjad, kes ühiselt omandavad valitseva mõju ühe ettevõtja või tema osa või mitme ettevõtja või nende osade üle. Seega on käesoleval juhul koondumise osalisteks AS Levira ja AS Starman.

AS Levira on Eestis suurim raadio- ja televisioonisaateid ringhäälingus edastav ettevõtja, millest Eesti riigile kuulub 51% ja Prantsuse telekommunikatsiooniettevõtjale Telediffusion de France S.A, 49%. AS-i Levira põhitegevus on maapealse saatevõrgu vahendusel tele- ja raadioprogrammide edastusteenuse osutamine kogu Eesti territooriumil. Lisaks tegeleb AS Levira interneti infrastruktuuri teenuse osutamisega kasutades WiMAX tehnoloogiat suuremas osas Eesti territooriumil ning mastide renditeenuse pakkumisega kogu Eesti territooriumil. AS-ile Levira kuulub üle Eesti 23 tele- ja raadisaadete edastamiseks kasutatavat masti.

AS Starman on telekommunikatsiooniettevõtja, mis on noteeritud Tallinna Börsil ja mille suurimad aktsionärid on Royalton Capital Investors (ligikaudu 33,4%), OÜ Constock (ligikaudu 15,1%) ja OÜ Com Holding (ligikaudu 17,8%). AS-i Starman põhitegevuseks on kaabeltelevisiooni teenuse, internetiteenuste ja telefoniteenuse osutamine. AS Starman osutab teenuseid tiheasustusega piirkondades, st enamasti linnades.

Koondumise osaliste poolt ühiselt loodav uus ettevõtja, Eesti Digitaaltelevisiooni AS, hakkab pakkuma maapealse leviga digitaaltelevisiooni teenust. AS Levira hakkab loodavale ühisele ettevõtjale osutama teleprogrammide signaalide vastuvõtu-, kodeerimise-, multipleksimise-, transmissiooni- ja leviteenust. AS Starman hakkab osutama digitaaltelevisiooni müügi- ja turunduse ning klienditeeninduse teenust. Eelmainitud teenuste osutamiseks sõlmib loodav ettevõtja teenuse osutamise lepingud vastavalt AS-iga Levira ja AS-iga Starman. Lisaks annab AS Starman ühisele ettevõtjale õiguse kasutada Starmani kaubamärki.

Õiguslik hinnang

Koondumise kontrolli kohaldamine

KonkS § 21 lg 1 kohaselt Konkurentsiamet kontrollib koondumist, kui koondumise osaliste eelnenud majandusaasta käibed Eestis kokku ületavad 100 miljonit krooni ja vähemalt kahe koondumise osalise käibed Eestis ületavad kummalgi 30 miljonit krooni.

Käesoleva koondumise osaliste eelnenud majandusaasta käibed Eestis kokku ületavad 100 miljonit krooni ja vähemalt kahe koondumise osalise käibed Eestis ületavad kummalgi 30 miljonit krooni. Seega kuulub koondumine KonkS § 21 lg 1 kohaselt kontrollimisele.

Kaubaturud

KonkS § 3 lg 1 kohaselt on kaubaturg hinna, kvaliteedi, tehniliste omaduste, realiseerimis- ja kasutustingimuste ning tarbimis- ja muude omaduste poolest ostja seisukohalt omavahel vahetatavate või asendatavate kaupade käibimise ala, mis hõlmab muu hulgas kogu Eesti territooriumi või selle osa.

Käesoleva koondumise osalised osutavad televisiooni edastamise teenust. Televisiooni edastamiseks kasutatakse erinevaid platvorme, milledeks on edastamine **kaabellevivõrgustiku, satelliidi, maapealse levi (välisantennid) ja interneti kaudu (IPTV).**

Televisiooni edastamise teenuse kaubaturul on ostjaks lõpptarbija ehk televisiooni vaataja. Erandina ei saa ostjaks lugeda selliseid lõpptarbijaid, kes vaatavad maapealse levi vahendusel tasuta analoogtelevisiooni.

Erinevate platvormide kaudu erinevatel tehnoloogiatel edastatavad televisiooni teenused on kvaliteedi, kasutustingimuste ning tarbimisomaduste poolest küllaltki sarnased ning ostja jaoks suures osas omavahel asendatavad või vahetatavad. Siiski on erinevate platvormide kaudu edastatavatel televisiooni teenustel teatud erisusi, mis võivad tekitada osadele ostjatest olukorra, kus kõik erinevad televisiooni teenuste edastamiseks kasutatavad platvormid ei ole omavahel vahetatavad või asendatavad.

Käesoleva koondumise osalistest on AS Starman kaabeltelevisiooni operaator ning AS Levira maapealse levi operaator.

Kõige kindlamaks erinevate platvormide eristamise viisiks ostja seisukohalt vaadatuna on nende levi ulatus. Kuna maapealne levi katab kogu Eesti territooriumit ning kaabellevi levib linnapiirkondades, siis on nimetatud kahe platvormi kattuvusaladeks linnaterritooriumid. Kuni käesoleva hetkeni on maapealse levi vahendusel olnud võimalik näha peamiselt ainult kohalikke televisiooniprogramme ning Põhja-Eesti piirkonnas lisaks Soome ja Rootsi programme. Kaabellevi võimaldab tunduvalt suuremat televisiooniprogrammide valikut. Kaabeltelevisiooni osutatakse peamiselt sellistes piirkondades, kus asuvad kortermajad. Kortermajades on kaabeltelevisiooni tarbimine tunduvalt mugavam kui maapealse leviga televisiooni tarbimine, kuna jäävad ära korteriühistu või majahaldamisega tegeleva ettevõtja kulutused ning antennide ja kaablite haldamise ning hooldamisega seotud probleemid. Lisaks on erinevatel televisiooni teenuste tarbijatel erinevad soovid ning on tunduvalt lihtsam kui iga televisiooniteenuse lõpptarbijaga ostab endale sobivaima teenusepaketi televisiooni teenuse pakkujalt ise.

Tingituna eelkirjeldatud geograafilisest eripärast ning kaabeltelevisiooni ja maapealse leviga televisiooni teenuste omaduste ning kasutustingimuste erinevustest on nendes linnades või linnapiirkondades, kus osutavad teenuseid kaabeltelevisiooni operaatorid, loobunud maapealse leviga televisiooni teenuse tarbimisest. Maapealse levi kaudu edastatava televisiooni peamiseks sihtgrupiks on hajaasustusega piirkonnad, kus puudub kaabeltelevisiooni teenuse osutamise võimalus kaabli puudumise tõttu ning selle rajamine ei ole majanduslikult otstarbekas.

Televisiooni edastamise teenuse kaubaturu võib jagada ka analoogtelevisiooni edastamise ja digitaaltelevisiooni edastamise teenuse kaubaturgudeks. Euroopa Liiduga liitudes võttis Eesti eesmärgiks minna 2012. aastaks täielikult üle analoogringhäälingult digitaalringhäälingule. Käesoleval ajal edastatakse nii analoogtelevisiooni kui digitaaltelevisiooni ning toimub järkjärguline üleminek ainult digitaaltelevisiooni teenuse edastamise suunas. Kuivõrd nn digitaliseerimine puudutab kõiki erinevaid platvorme kasutavaid televioperaatoreid, ei ole nimetatud kitsam kaubaturu piiritlemine vajalik. Tegemist on tehnoloogilisest arengust tingitud kõiki televioperaatoreid mõjutava muudatusega.

Lähtudes eeltoodust on käesoleva koondumise puhul televisiooni edastamise teenuse valdkond piiritletud vastavalt koondumise osaliste äritegevustele kaheks erinevaks kaubaturuks:

1. **kaabeltelevisiooni edastamise teenuse kaubaturg** ja
2. **maapealse leviga televisiooni edastamise teenuse kaubaturg**

Nimetatud kaubaturgude geograafiline ulatus on kogu Eesti territoorium.

Lisaks televisiooni edastamise teenusele, mis on loodava uue ühise ettevõtja eesmärk, tegutsevad käesoleva koondumise osalised omavahel vertikaalselt seotud kaubaturgudel. Täpsemalt, AS Levira tegutseb **lairiba juurdepääsu hulгимүүги kaubaturul** ning AS Starman tegutseb **interneti lairiba juurdepääsu jaemүүги kaubaturul** (kaubaturgude määratlus vastavalt Konkurentsiameti peadirektori 21.10.2005.a otsusele nr 47-KO Elion Ettevõtte AS/MicroLink AS koondumisele loa andmine).

Hinnang koondumisele

KonkS § 22 lg 3 kohaselt keelab Konkurentsiameti peadirektor või tema asetäitja koondumise, kui see oluliselt kahjustab konkurentsi kaubaturul, eelkõige turgu valitseva seisundi tekkimise või tugevnemise kaudu.

KonkS § 13 lg 1 kohaselt omab turgu valitsevat seisundit ettevõtja või mitu samal kaubaturul tegutsevat ettevõtjat, kelle positsioon võimaldab tal/neil sellel kaubaturul tegutseda arvestataval määral sõltumatult konkurentidest, varustajatest ja ostjatest. Turgu valitseva seisundi omamist eeldatakse, kui ettevõtjale või mitmele samal kaubaturul tegutsevale ettevõtjale kuulub kaubaturul vähemalt 40% käibest.

Hinnang kaabeltelevisiooni edastamise teenuse ja maapealse leviga televisiooni edastamise teenuse kaubaturugudele

Käesoleva koondumise osalistest tegutseb AS Starman kaabeltelevisiooni edastamise teenuse kaubaturul Eestis ning AS Levira maapealse leviga televisiooni edastamise teenuse kaubaturul Eestis. Loodav uus ühine ettevõtja (Eesti Digitaaltelevisiooni AS) hakkab osutama maapealse leviga televisiooni edastamise teenust.

AS Starman jätkab oma senistel tegevusaladel, mis ei kattu ühise ettevõtja kavandatava tegevusega, kuid AS-i Levira poolt osutatav televisiooni edastamise teenus on seotud Eesti Digitaaltelevisiooni AS-i poolt osutatava teenusega. Nimelt on AS-i Levira tegevus maapeelses saatevõrgus televisiooni edastamise teenuse osutamise osas vertikaalselt seotud loodava ühise ettevõtja tegevusega. Eesti Digitaaltelevisiooni AS vajab oma teenuse osutamiseks AS-i Levira poolt pakutavat teenust ning hakkab seda temalt ostma. Seega ostab loodav ühine ettevõtja AS-ilt Levira teenust sarnaselt teiste programmitootjatega Eestis, kelle hulka kuuluvad näiteks ETV, TV3 ja Kanal 2. AS Levira jätkab eelnimetatud klientidele leviteenuse osutamist samasuguses ulatuses ja viisil kui enne ühise ettevõtja loomist, mistõttu ei oma koondumine mõju AS-i Levira senistele klientidele. Kuigi AS-i Levira ja Eesti Digitaaltelevisiooni AS-i äritegevused on horisontaalselt seotud, ei konkureeri nende äritegevused omavahel. Nimelt on AS-i Levira poolt osutatav analoogtelevisiooni edastamise teenus pidevalt kahaneva tarbijate arvuga ning 2012. aastaks on planeeritud nimetatud teenuse osutamise täielik lõpetamine, samuti osutatakse nimetatud teenust lõpptarbijatele tasuta, mistõttu ei sisalda analoogtelevisiooni teenuse pakkumine müügi- ja turunduse ning klienditeeninduse teenust. Eesti Digitaaltelevisiooni AS-i eesmärk ongi maapealse levi kaudu näidatava analoogtelevisiooni järk-järguline asendamine digitaaltelevisiooniga.

Kuna digitaaltelevisiooni üheks oluliseks eeliseks analoogtelevisiooni ees on oluliselt efektiivsem spektrikasutus (ühe sageduskanali sees saab edastada rohkem televisiooniprogramme), siis on majanduslikult otstarbekas mitte hoida tekkivat vaba ressursi tühjana, vaid kasutada seda tasuliste televisiooniprogrammide edastamiseks. Lisaks kaasneb digitaaltelevisiooniga uute teenuste lisandumine, interaktiivsus ja mobiilse vastuvõtu võimalus. Sellised digitaaltelevisiooni teenuse osutamisega kaasnevad muudatused tingivad müügi- ja turunduse ning klienditeeninduse teenuste osutamise vajaduse maapealse leviga televisiooni edastamise teenuse kaubaturul, mis ongi käesoleva koondumise põhjus, ning millega hakkab tegelema AS Starman.

Käesolev koondumine ei muuda konkurentsiolukorda maapealse leviga televisiooni edastamise teenuse kaubaturul ega kaabeltelevisiooni edastamise teenuse kaubaturul, kuna koondumise osalised tegutsevad erinevatel kaubaturudel ehk puudub horisontaalne mõju.

Samuti ei eelne ega järgne maapealse leviga televisiooni edastamise teenuse kaubaturg kaabeltelevisiooni edastamise teenuse kaubaturule ehk puudub vertikaalne mõju.

Seega antud koondumine ei tekita ega tugevda turgu valitsevat seisundit nimetatud kaubaturgudel KonkS § 13 lg 1 mõistes ning KonkS § 22 lg 3 nimetatud asjaolusid, mis tingiksid koondumise keelamise, ei esine.

Hinnang lairiba juurdepääsu hulгимүүги ja interneti lairiba juurdepääsu jaemүүги kaubaturule

AS-i Levira äritegevus lairiba juurdepääsu hulгимүүги kaubaturul seisneb interneti teenuseid edasimüüvatele ettevõtjatele juurdepääsu võimaldamises oma WiMAX tehnoloogial põhinevale lairiba juurdepääsu võrgule. Selle teenuse osutamist alustati hiljuti, st 2006. aasta algul, mistõttu on tegemist uue sisenejaga nimetatud kaubaturule.

AS Starman osutab interneti lairiba juurdepääsu jaemүүги teenuseid kaabellevivõrgu vahendusel. Sideameti andmetel oli AS-i Starman turuosa sellel kaubaturul 2005. aastal lõppkasutajate arvu põhjal ligikaudu 17% ning müügitulu alusel ligikaudu 10%.

Nimetatud kaks kaubaturgu on omavahel vertikaalselt seotud.

Vastavalt majandus- ja kommunikatsiooniministri 17. juuli 2006.a määruse nr 69 "Koondumise teate esitamise juhend" § 8 lg 3 punktile 2 on mõjutatud kaubaturuks iga kaubaturg, kus tegutseb üks või mitu koondumise osalist või nendega samasse kontserni kuuluvat ettevõtjat, mis eelneb või järgneb kaubaturule, kus tegutseb mõni teine koondumise osaline või temaga samasse kontserni kuuluv ettevõtja, ning kus mõne osalise individuaalne turuosa või osaliste ühine turuosa on vähemalt 25%, olenemata sellest, kas nad on tegelikult müüja ja ostja suhetes või mitte (vertikaalsed suhted).

Käesoleva koondumise puhul ei ole lairiba juurdepääsu hulгимүүги ja interneti lairiba juurdepääsu jaemүүги kaubaturu osas tegemist vertikaalselt mõjutatud kaubaturgudega majandus- ja kommunikatsiooniministri 17. juuli 2006.a määruse nr 69 "Koondumise teate esitamise juhend" § 8 lõike 3 punkti 2 tähenduses. Seega antud koondumine ei tekita ega tugevda turgu valitsevat seisundit nimetatud kaubaturgudel KonkS § 13 lg 1 mõistes ning KonkS § 22 lg 3 nimetatud asjaolusid, mis tingiksid koondumise keelamise, ei esine.

Lähtudes eeltoodust ja juhindudes KonkS § 27 lg 1 p 1

otsustan:

anda luba AS-i Levira, AS-i Starman ja Eesti Digitaaltelevisiooni AS-i koondumisele.

Otsuse peale võib esitada vaide Konkurentsiameti peadirektorile haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse Tallinna Halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras 30 päeva jooksul, arvates käesoleva otsuse teatavakstegemisest.

Peeter Tammistu